

SÖKANDE

Miljöbyggarna Entreprenad i Linköping AB, 556441-1188
Nyckelgatan 9
589 41 Linköping

MOTPART

AB Boxholmshus, 556084-0463
Box 51
590 10 Boxholm

Ombud: Advokat Hampus Ek
Foyen Advokatfirma AB
Box 7229
103 89 Stockholm

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig
upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2013-06-13	
Awd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att AB Boxholmshus upphandling avseende
nybyggnation av förskola Bjursdalen, Timmerö 3:1 i Boxholm (dnr 1017
2787) får avslutas först sedan rättelse har gjorts på så sätt att Wennerlund
Bygg AB:s anbud inte ska utvärderas.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

AB Boxholmshus genomför en upphandling avseende nybyggnation av förskola Bjursdalen, inom fastigheten Timmerö 3:1 i Boxholm, dnr 1017 2787. Upphandlingen genomförs som ett förenklat förfarande där det enda anbud som har lägst pris ska antas (AFB.52). Enligt tilldelningsbeslut den 25 februari 2013 antogs anbudet som lämnats av Wennerlund Bygg AB (Wennerlund). Miljöbyggarna Entreprenad i Linköping AB (Miljöbyggarna) placerade sig på andra plats i utvärderingen.

Miljöbyggarna ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att den får avslutas först sedan den rättats på så sätt att Wennerlunds anbud förkastas.

Boxholmshus bestrider bifall till ansökan. För det fall förvaltningsrätten skulle finna att Boxholmshus agerat i strid med LOU och att Miljöbyggarna lidit skada bör upphandlingen i sin helhet göras om istället för att rättas.

Wennerlund har beretts tillfälle att yttra sig i målet.

VAD PARTERNA ANFÖRT

Miljöbyggarna

I förfrågningsunderlaget och anbudsfrågan ställs krav på att anbudsgivare ska styrka sin yrkesmässiga kapacitet i enlighet med 11 kap. LOU. Genom att namnge platschef och kvalitetsansvarig, namnge och skicka in CV på byggarbetsmiljösamordnaren samt ange referensobjekt ska anbudsgivare bevisa att de har yrkesmässig kapacitet. I Wennerlunds anbud anges att PB Bygg AB kommer att anlitas som underentreprenör. LOU tillåter anlita en underentreprenör, men föreskriver dock att

leverantören ska tillhandahålla ett åtagande från företaget ifråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras. Stort ansvar och viktiga arbetsuppgifter ska enligt Wennerlunds anbud utföras av Per-Åke Bäck som är anställd av PB Bygg AB. Han utses till platschef och arbetsledare med ansvar för projektuppföljning, dokumentstyrning, huvudtidplan samt miljö-, kvalitets- och arbetsmiljöansvarig. Miljö- och kvalitetsansvaret delas med Kjell Wennerlund. Per-Åke Bäck har även befogenhet att företräda Wennerlund på byggmöten och slutbesiktningar. Platschef, miljö- och kvalitetsansvarig är något som uttryckligen efterfrågas i anbudsformuläret. Wennerlund har dock inte lämnat in samarbetsavtal eller andra handlingar som styrker att bolaget förfogar över PB Bygg AB:s kapacitet. Därmed uppfyller anbudet inte kraven i 11 kap. 12 § LOU.

Att Wennerlund behöver åberopa minst ett annat företags resurser är fullt förståeligt med tanke på att dess personalstyrka inte inom angiven tid klarar av ett uppdrag om cirka 10 000 arbetstimmar. Det är anmärkningsvärt att Wennerlund räknar med att projektet kommer att ta 4 200 timmar, men inte ens under den tiden har de tre anställda i bolaget laglig möjlighet att slutföra det. Kalkylerna är inte realistiska.

Det anges i Wennerlunds anbud inte någon namnuppgift på tilltänkt arbetsmiljösamordnare och något CV har inte heller skickats med, utan endast utbildningsintyg. Det finns inget i Wennerlunds anbud som behandlar vad för erfarenhet angiven person har av rollen som byggarbetsmiljösamordning. Det ena utbildningsintyget är dessutom inte aktuellt, då lagstiftningen har ändrats och idag ställer betydligt högre krav på kontrollfunktionen. Skall-kravet avseende CV ska inte betraktas som ovidkommande. Kravet baseras på 11 kap. LOU och finns med för att anbudsgivarna ska styrka att de har yrkesmässig kapacitet. Ett utbildningsintyg täcker inte in detta.

Wennerlunds anbud följer inte heller det föreskrivna anbudsformuläret i AFB.31 på så sätt att priserna för alternativen har kastats om.

Anbudet innehåller vidare inte någon kortfattad teknisk beskrivning av entreprenadarbeten, vilket föreskrivs i anbudsformuläret, utan har endast vissa produktblad bilagda. Produktblad av vissa produkter går inte att likställa med teknisk beskrivning av entreprenadarbetena.

Wennerlund hänvisar också till en inskickad projektplan, vilken dock inte gäller för nybyggnation av förskolan Bjursdalen, utan för ombyggnation av Tranås Bostäder.

Anbudsgivare ska även ge referenser till liknande objekt. De tre referenser som Wennerlund har angivit avser helt andra typer av objekt, nämligen träningslokal och kontor. Inget referensobjekt går att likna vid den mest avancerade delen av nu aktuell nybyggnation, dvs. storkök. Ett av referensobjekten ligger dessutom utanför femårsperioden som tas upp i bevis på teknisk kapacitet.

Det ställs i anbudsförfrågan också krav på att anbudsgivare ska redovisa sitt kvalitetssystem. Av Wennerlunds anbud framgår att företaget har upprättat ett kvalitetssystem enligt SS-EN ISO 9001:2000. Denna standard upphävdes för snart fyra år sedan. Wennerlunds beskrivning av styrande och redovisande dokument stämmer inte alls överens med någon standard i ISO 9000-serien. Anbudet innehåller inte heller någon information om underentreprenören PB Bygg AB:s kvalitetsledningssystem.

Anbudsförfrågan ställer även krav på redovisning av miljöledningssystem i samband med anbud. Wennerlund hänvisar till ett upprättat sådant system i enlighet med SS-EN ISO 14001:2004, det finns dock inte något dokument från företagets ledningssystem för att styrka detta. Den beskrivning som

finns stämmer inte heller överens med nämnda standard. De dokument som Wennerlund anger som styrande enligt standarden, t.ex. mötesprotokoll och kontrakt, är inte att betrakta som styrande. Wennerlunds miljömål uppfyller inte standardens krav avseende mätbarhet, resursåtgång och handlingsplaner.

Förslag på tidplan i Wennerlunds anbud avser vidare drygt tio och en halv månad och inte åtta och en halv, så som presenterats i utvärderingen av anbuden. Wennerlund har vidare i målet anfört en tidsram om sju månader.

Boxholmshus felaktiga utvärdering av Wennerlunds anbud kommer att medföra att Miljöbyggarna lider skada. Det som Boxholmshus anser vara en reservation i Miljöbyggarnas anbud är endast förtydliganden av anbudet och utgör inte kostnadsregleringar. Anledningen till att inga priser är angivna är att nämnd radonplatta ingår i Miljöbyggarnas anbud. För att förtydliga detta har Miljöbyggarna skrivit nej på prissatta reservationer i anbudsformuläret. Det framgår även med texten "att betongplatta för normalradon ingår". Vidare hade eventuell osäkerhet kring detta kunnat förtydligas telefonledes på samma sätt som Wennerlunds tillfrågats om angivna priser.

Att Miljöbyggarna ansåg det nödvändigt att förtydliga hur det avsåg att utföra radonplattan beror på att det i geoteknisk undersökning för nyproduktion den 21 december 2012 framgår att någon radonmätning inte utförts på grund av dåliga väderförhållanden. Inför dimensionering av konstruktionen bör dock radonmätning utföras. I AFD.131 belyser man problemet med radonmätningen och påpekar att fastigheten är belägen i ett högriskområde och att det bör beaktas samt att radonmätning i färdig byggnad säkerställs. Miljöbyggarnas förtydligande förklaras med att betongplatta konstrueras med ett utförande för normalradon och att eventuella radonåtgärder tas om hand på annat vis efter radonmätning på

plats. Då Miljöbyggarna vid anbudsskedet kontrollerade med SGU uppmätta värden över området bedömdes att konstruktionen av betongplattan borde kunna utföras för normalradon.

Det går att radonsäkra hus på flera olika sätt. Ett sätt är radonsäker platta. Anbudsförfrågan innehåller inga krav på en radonsäker platta utan endast krav på att huset ska vara radonsäkert.

Att övriga anbudsgivare skulle ha räknat in radonsäkra plattor stämmer inte. Wennerlunds anbud innehåller en platta som inte utan andra åtgärder motstår normalradon.

Eftersom inga hänvisningar har gjorts till specifika delar i SBEF, AB04, ABT06 eller anbudsförfrågan ansåg Miljöbyggarna att det var tydligt att det inte rörde sig om reservationer. I bilaga 1 till Miljöbyggarnas anbud tydliggörs att anbudet inkluderar åtgärder för att till fullo radonsäkra huset (AFD.131) med hjälp av bl.a. platta för normalradon.

Boxholmshus

I första hand görs gällande att Miljöbyggarnas anbud är orent då det innehåller en icke-prissatt reservation bestående i att endast betongplatta för normalradon ingått i entreprenaden trots att andra förutsättningar gällt i upphandlingen och på platsen. I anbudsförmulärets sida 2 anges "I detta anbud ingår reservation se bilaga 1". En sådan icke prissatt reservation medför att anbud ska förkastas enligt Kammarrätten i Göteborgs dom den 2 juli 2010 i mål nr 2065-10. Kravet på att aktuell konstruktion skulle ge en radonsäker platta var ett obligatoriskt krav, vilket framgår av AFD.131 och *Rambeskrivning bygg* s. 3. Vidare har övriga entreprenörer i sina anbud räknat in en radonsäker platta och inte bara en konstruktion för normalradon. Att då acceptera Miljöbyggarnas reservation skulle stå i strid

med principen om likabehandling i 1 kap. 9 § LOU. Baserat på detta har Miljöbyggarna, vars anbud under alla omständigheter inte kunnat antas, därmed inte lidit skada.

Vad Miljöbyggarna anför om att dess "reservation" hamnat på olämpligt ställe fråntar inte densamma egenskapen av att vara just vad den uttryckligen beskrivs som, nämligen en reservation utan prislapp, och därmed otillåten. Även om det går att radonsäkra hus på flera olika sätt har Miljöbyggarna tillskansat sig möjlighet att ta mer betalt för arbetena eftersom sådana andra åtgärder kommer att vara kostnadsdrivande för hela projektet. Om man skulle bedöma Miljöbyggarnas anbud som rent i denna del har anbuden inte kunnat jämföras på ett rättvisande sätt.

För det fall förvaltningsrätten finner att Miljöbyggarna kan anses ha lidit eller riskerar att lida skada, görs gällande att de brister som påtalats av Miljöbyggarna inte ändrar bedömningen att Wennerlunds anbud avgivits helt i enlighet med förfrågningsunderlaget.

Av de administrativa föreskrifterna, kod AFB.31 *Anbuds form och innehåll* framgår inte annat än att anbud ska vara skriftligt och till sitt innehåll följa bifogat anbudsformulär. Wennerlunds anbud uppfyller väl de uppställda kraven i formuläret. Något åtagande för eventuella underentreprenörer har inte efterfrågats. Inte heller ställer lagstiftningen några sådana krav. 11 kap. 12 § LOU tar sikte på situationen då ett annat företags kapacitet åberopas i en upphandling för att uppfylla de krav på exempelvis omsättning eller annan finansiell ställning som ställs i en upphandling. Wennerlund uppfyller på egen hand kraven i upphandlingen och behöver inte åberopa annat företags kapacitet även om man i och för sig tänkt lägga visst arbete på en underentreprenör. Denna situation faller dock utanför tillämpningen av nämnda bestämmelse.

Det är något oklart vad som åsyftas med att Wennerlund Bygg AB:s anbud inte följer formuläret. Det är inte möjligt att ställa krav på att formulär ska fyllas i så länge all information som efterfrågas finns med i anbudet, även om detta är skrivet utan att formulär använts. Skrivfelet som medfört att priset kastats om har dock förtydligats muntligen av anbudsgivaren, vilket har varit ett tillåtet förtydligande jämlikt 15 kap. 12 § LOU.

I förfrågningsunderlaget finns det inget krav på att miljö- och kvalitetsansvarig inte skulle få vara samma person. Angående vad som anförs om arbetsmiljösamordnare har Boxholmshus funnit att kravet på namnuppgift varit uppfyllt då Wennerlund i sitt anbud ingivit kursintyg för Kjell Wennerlund avseende uppgiften ifråga, varför namnuppgift därmed angivits indirekt i anbudet. Det har vidare visserligen angivits att CV skulle inges, men vad gäller Wennerlund så har den information som Boxholmshus förväntat sig få ut av ingivet CV kunnat ersättas av andra uppgifter som anger vad personen ifråga haft för behörighet och genomgått för utbildning samt när i tiden detta har skett, t.ex. intyg avseende kvalitetssäkring N-behörighet och kurs byggarbetsmiljösamordnare. De dokument som lämnats in i detta avseende har därför varit likvärdiga med ett CV. Det ska i sammanhanget också framhållas att Boxholmshus av referenspersonerna avseende åberopade referensobjekt fått information om att Kjell Wennerlund varit arbetsmiljösamordnare för dessa projekt. Det sätt på vilket Wennerlund har redovisat sin organisation är inte på något sätt bristande.

Av anbudsformuläret framgår vidare inte annat än att en kortfattad teknisk beskrivning av entreprenadarbetena skulle bifogas anbudet. Inget anges om på vilket sätt detta skulle ske. Wennerlunds anbud innehåller en teknisk beskrivning av entreprenadarbetena bl.a. i form av de produktblad som bifogats anbudet. Med tanke på den generella skrivningen och den omständigheten att ytterligare information inte gavs om beskrivningens

innehåll har Boxholmshus måst nöja sig med Wennerlunds anbud i denna del. Att förkasta anbudet har således inte varit ett alternativ.

Angående vad Miljöbyggarna anför om projektplan är det uppenbart att det rör sig om en ren lapsus från anbudsgivarens sida. Detta då det på andra ställen framgår att dokumentet avser projektet i fråga. Det får antas att dokumentet återanvänts från en annan upphandling, men detta ändrar ändå inte det förhållande att projektplan ingivits. Inte heller i denna del har Wennerlunds anbud kunnat förkastas.

I anbudsförslaget anges endast att referenser till liknande objekt ska anges. Det står inget om antalet sådana referenser eller annan närmare information om på vilket sätt referenserna skall vara "liknande". En sådan öppen skrivning utan närmare specifikation innebär att Boxholmshus måste nöja sig med de referenser som lämnades och inte haft möjlighet att förkasta anbudet. Oklarheten i vad som förväntades i denna del har inte kunnat vändas mot anbudsgivarna. Inte heller har förfrågningsunderlaget kunnat fyllas ut då detta skulle ha riskerat att utgöra en väsentlig ändring av detta. Även om bara två referenser i Wennerlunds anbud skulle hålla måttet, baserat på de krav som LOU uppställer om när uppdragen ska ha utförts, är detta tillräckligt då inget angavs om antalet efterfrågade referenser än möjligen att det skulle vara minst två till antalet då ordet står i pluralis.

Boxholmshus konstaterar vidare att tidplan inte har utvärderats, varför det Miljöbyggarna anför i denna del saknar betydelse. I de administrativa föreskrifterna och dess kod AFD.44 finns ett färdigställandedatum angivet, vilket Wennerlund uppfyller.

Anbudsförslaget anger endast att miljö- och kvalitetsledningssystem skulle anges. Några ytterligare krav på dessa systems innehåll uppställs

inte. Wennerlund har bifogat sina system till anbudet. Vad Miljöbyggarna anfört i detta avseende saknar därför betydelse.

För det fall förvaltningsrätten finner att också Wennerlunds anbud i någon del inte överensstämmer med uppställda skall-krav görs gällande att dessa varit sådana ovidkommande skall-krav som inte behövts beaktas av Boxholmshus, eftersom desamma inte är föremål för anbudsutvärdering. Wennerlunds anbud har alltså inte kunnat förkastas på denna grund. I detta avseende hänvisas till Kammarrätten i Stockholms dom den 15 oktober 2008 i mål nr 5553-08 angående krav på angivande av underentreprenör samt Kammarrätten i Stockholms dom den 28 augusti 2012 i mål nr 2391-12, i vilket avvikelser från skall-kravet ansågs irrelevanta och oväsentliga för upphandlingen och därmed inte kunde anses stå i proportion till följden att förkasta anbudet.

För det fall förvaltningsrätten finner att Miljöbyggarna lämnat ett anbud fritt från reservationer och därmed lidit skada bör upphandlingen i sin helhet göras om, eftersom Wennerlund sannolikt i annat fall kommer att överpröva det nya tilldelningsbeslutet i vilket Miljöbyggarna tilldelas kontraktet på grund av den icke prissatta reservationen enligt ovan.

Wennerlund

Personalstyrkan varierar över tid mellan fem och femton yrkesarbetare beroende på projektets storlek. Wennerlund har i dagsläget fem fastanställda och PB Bygg AB har åtta fastanställda yrkesarbetare. Enligt Wennerlunds kalkyler går det åt 4 200 byggarbetstimmar för att uppföra förskolan och fördelat på sju månader motsvarar det tre yrkesarbetare i genomsnitt. I övrigt hänvisas till vad Boxholmshus anfört.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Av 15 kap. 12 § första stycket LOU framgår att en upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet.

Enligt 15 kap. 15 a § LOU får en leverantör vid behov när det gäller ett visst kontrakt återropa andra företags kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från de andra företagen eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

Förfrågningsunderlag, administrativa föreskrifter

AFA.2 Orientering om objektet

...

Pris lämnas för två alternativ.

...

AFB.31 Anbuds form och innehåll

Anbud ska vara skriftligt och följa bifogat anbudsformulär.

AFB.52 Värderingsgrunder vid prövning av anbud

Beställaren kommer att anta anbud med det lägsta priset under förutsättning att det uppfyller förfrågningsunderlagets krav.

AFD.22 Kvalitets- och miljöarbete

Anbudsgivaren ska i sitt anbud redovisa:

* Namnuppgifter på den som är företagsledningens representant avseende företagets kvalitetssystem

* Företagets kvalitetssystem inkl. hur egenkontrollen är uppbyggd

- * Entreprenören ska i anbud namnge person som är kvalitetsansvarig
- * Anbudsgivaren ska vid uppmaning kunna överlämna och redovisa sitt och i tillämpliga delar underleverantörernas kvalitetssystem och hur den dokumenterade egenkontrollen är uppbyggd
- * Entreprenören ska redovisa miljöledningssystem i samband med anbud

Anbudsformulär

...

Miljöledningssystem och kvalitetssäkring

...

Namnuppgift på tilltänkt arbetsmiljösamordnare
(CV ska bifogas)

Referenser till liknande objekt

...

Platschef

...

Till anbudsformuläret bifogas

CV för tilltänkt arbetsmiljösamordnare för projektet

Kortfattad teknisk beskrivning av entreprenadarbetena

Efterfrågade handlingar och uppgifter redovisade i resp. ramhandling
under AFB.22

Förslag till huvudtidplan med tid för överlämnande av etapp 1 och etapp 2

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Frågan i målet är om Wennerlunds anbud uppfyller alla i aktuell upphandling uppställda skall-krav och om Boxholmshus agerat i strid med LOU genom att anta detta anbud.

Inledningsvis konstaterar förvaltningsrätten att det i mål om ingripande enligt LOU som huvudprincip gäller att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat. Av likabehandlingsprincipen följer vidare att den upphandlande myndigheten inte får efterge eller bortse från förfrågningsunderlagets obligatoriska krav (se RÅ 2009 ref. 69).

Åberopande av annat företags kapacitet

Vid en upphandling som genomförs genom ett förenklat förfarande, får en leverantör enligt 15 kap. 15 a § LOU, som i aktuellt hänseende har sin motsvarighet i den av Miljöbyggarna hänvisade bestämmelsen i 11 kap. 12 § LOU, åberopa ett annat företags kapacitet vid fullgörandet av ett kontrakt. I Wennerlunds anbud anges att bolaget kommer att samarbeta med PB Bygg AB i aktuellt projekt. I detta bolag är Per-Åke Bäck anställd. Det förekommer olika benämningar av Per-Åke Bäck's roll och ställning i projektet. På ett ställe i anbudet anges han som platschef, men senare i handlingarna tillskrivs denna kapacitet Kjell Wennerlund. Även i övrigt står Kjell Wennerlund angiven med i princip samma ansvarsområde som Per-Åke Bäck. I förfrågningsunderlaget saknas i huvudsak uppgifter om inställningen till eventuella underentreprenörer. Något krav på att samarbetsavtal eller liknande skulle ha bifogats i anbudshandlingarna finns inte i förfrågningsunderlaget. Boxholmshus har även uppgett att Wennerlund på egen hand uppfyller kraven i upphandlingen.

Wennerlund har alltså i sitt anbud angett att det i aktuellt projekt kommer att samarbeta med PB Bygg AB och att Per-Åke Bäck hos detta företag då kommer att inneha viktiga funktioner för Wennerlunds räkning. Förvaltningsrätten finner därmed att Wennerlund åberopat annat företags kapacitet och att Wennerlund därmed haft att visa att det kommer att förfoga över nödvändiga resurser om det tilldelas kontrakt i upphandlingen. Eftersom Wennerlund inte har gjort det har det varit fel av Boxholmshus att godta Wennerlunds anbud i denna del.

Omkastade priser

Enligt 15 kap. 12 § LOU får en upphandlande myndighet eller enhet tillåta rättelse av uppenbara fel i anbudet. Boxholmshus har med åberopande av

denna bestämmelse godtagit att Wennerlund rättat sitt anbud på så sätt att angivna priser för de två alternativen i förfrågningsunderlaget bytt plats. Genom angivet förtydligande har inte tillförts något som inte redan tidigare fanns i Wennerlunds anbud. Av övriga leverantörers prisförslag framgår vidare att priset för alternativ 1 genomgående är något högre än priset för alternativ 2. Mot bakgrund av detta får angiven felskrivning vara sådan som är tillåten att rätta enligt nämnda bestämmelse. Det föreligger därför inte skäl för ingripande enligt LOU på denna grund.

Projektplan, teknisk beskrivning, referensobjekt, tidplan

I projektplanen anges under rubriken *1.1 Projektinformation* att projektet gäller ombyggnad Tranås Bostäder. Av första sidan och av anbudet i övrigt framgår dock att anbudet gäller för nybyggnad av förskola Bjursdalen. Vad som angetts under nu aktuell rubrik är därför att betrakta som en uppenbar felskrivning och föranleder inte skäl för ingripande enligt LOU.

Enligt förfrågningsunderlaget ska det till anbudet bifogas en kortfattad teknisk beskrivning av entreprenadarbetena. Förvaltningsrätten konstaterar att Wennerlund har lämnat in uppgifter om planerade arbeten i form av produktblad. Förfrågningsunderlaget ställer i nu aktuellt hänseende inte något särskilt krav på hur denna beskrivning ska vara upplagd eller hur detaljerad den ska vara. Förvaltningsrätten finner därför att Wennerlund uppfyller kravet i denna del. Skäl för ingripande enligt LOU föreligger därför inte på denna grund.

Såvitt framgår av det ingivna förfrågningsunderlaget har inte heller kravet på liknande arbeten närmare preciserats. Vid sådant förhållande måste den upphandlande myndigheten ha visst utrymme att bedöma vad som kan anses vara liknande arbeten. Wennerlund har i anbudet angett tillbyggnad och ombyggnad av lägenheter, uppförande av trainingcenter samt kontor

som liknande arbeten. Detta har godtagits av Boxholmshus. Även med bortseende från det referensobjekt som hänför sig till mer än fem år tillbaka i tiden, finner förvaltningsrätten inte att Boxholmshus genom att godta de referensobjekt som Wennerlund uppgett har förfarit felaktigt. Skäl för ingripande enligt LOU föreligger därför inte heller på denna grund.

Ett förslag till huvudtidplan ska enligt anbudsformuläret bifogas anbudet. Wennerlund har gett in ett sådant förslag, enligt vilket det arbete som hänförs till etapp 1 skulle vara färdigt innan den i AFD.44 stipulerade tiden för detta gått ut. Vad Miljöbyggarna anfört medför därför inte skäl för ingripande enligt LOU.

Kvalitets- och miljöledningssystem

I förfrågningsunderlaget anges att anbudsgivaren i sitt anbud ska redovisa företagets kvalitetssystem samt miljöledningssystem. I det inlämnade underlaget har inte angetts några krav på hur systemen ska vara utformade eller t.ex. vilken standard som ska följas. Wennerlund har i sitt anbud lämnat in en beskrivning i nu aktuellt avseende vad gäller projektet. Det framgår inte att inlämnade systembeskrivningar inte skulle gälla även för underentreprenören PB Bygg AB. Det kan därför inte hävdas att Boxholmshus förfarit felaktigt då det godtagit Wennerlunds beskrivning av sitt miljö- och kvalitetsarbete utifrån hur skall-kravet formulerats i förfrågningsunderlaget.

Arbetsmiljösamordnare

Anbudsformuläret efterfrågar namnuppgift på tilltänkt arbetsmiljösamordnare och anger att CV ska bifogas. Av Wennerlunds anbud framgår inte uttryckligen vem som är tilltänkt för detta uppdrag, men bolaget har bifogat ett kursintyg avseende byggarbetsmiljösamordnare

för Kjell Wennerlund, vilket skulle kunna indikera att han skulle tilldelas uppgiften. I målet är ostridigt att Wennerlunds anbud inte innehållit CV för tilltänkt arbetsmiljösamordnare, trots att förfrågningsunderlaget uppställt krav på att anbud ska innehålla detta. Boxholmshus har anfört att Kjell Wennerlund har godtagits som tilltänkt arbetsmiljösamordnare och att den information som efterfrågats genom kravet på inlämnat CV framgått av Wennerlunds anbud i övrigt.

Även med beaktande av vad Boxholmshus anfört finner förvaltningsrätten att Wennerlund inte uppfyllt kravet avseende arbetsmiljösamordnare. Kravet kan inte anses som ovidkommande.

Boxholmshus har således, genom att anta ett anbud som inte uppfyller samtliga skall-krav, brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU.

Skada

Boxholmshus har invänt att Miljöbyggarnas anbud innehåller en otillåten icke-prissatt reservation och därför borde ha förkastats, varför bolaget inte har kunnat lida skada. Reservationen består enligt Boxholmshus i att Miljöbyggarna enligt anbudet inte skulle använda "radonsäker platta" när byggnaden skulle göras radonsäker.

Den upphandlande myndigheten kan under en överprövningsprocess invända att det finns brister i det anbud som lämnats av den leverantör som har begärt överprövningen (Kammarrätten i Stockholms mål 924-12).

I förfrågningsunderlaget (administrativa föreskrifter, AFD.131) anges att radonmätning inte är utförd men att det åligger entreprenören att utföra byggnaden radonsäkert eftersom fastigheten är belägen i ett

högriskområde. Vidare anges (rambeskrivning bygg, avsnitt 3, allmänna krav) att byggnaden ska utföras radonsäkert.

Enligt förvaltningsrätten kan det av förfrågningsunderlaget inte utläsas något krav på "radonsäker platta". Annat har inte kommit fram i målet än att "betongplatta för normalradon" kan utgöra en del av radonsäkringen av en byggnad.

Med beaktande av att Miljöbyggarna i sitt anbud angett att "AFD.131 regleras till fullo" finner förvaltningsrätten att anbudet inte innehåller någon reservation avseende radonsäkring som ska medföra att det förkastas.

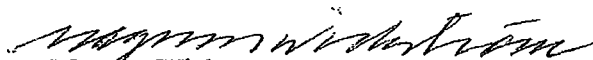
Enligt *AFB.52 Värderingsgrunder vid prövning av anbud* anges att anbudet med lägst pris kommer att antas. Av utvärderingsprotokoll framgår att Miljöbyggarna har lämnat det näst lägsta anbudspriset i upphandlingen, varför bolaget riskerat att lida skada. Skaderekvisitet får därför anses uppfyllt.

Slutsats

Av det som anförts ovan följer att Boxholmshus har brutit mot bestämmelser i LOU och att detta har medfört skada för Miljöbyggarna i den mening som avses i lagens 16 kap. 6 §. Upphandlingen ska därför göras om eller avslutas först efter att rättelse har gjorts. Mot bakgrund av vad som kommit fram i målet framstår rättelse som en tillräcklig åtgärd. Vad Boxholmshus anført angående Wennerlunds eventuella avsikt att begära överprövning av ett nytt tilldelningsbeslut föranleder ingen annan bedömning.

Rättelsen ska bestå i att utvärderingen görs om utan att Wennerlunds anbud beaktas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU).

Magnus Wickström

Föredragande har varit Cecilia Sjöstrand.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU

